

Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2012

The International Waterbirds Census in the Czech Republic in January 2012

Zuzana Musilová ¹, Petr Musil ¹ & Erika Prokešová ²

¹ Katedra ekologie FŽP ČZU, Kamýcká 1176, 165 21 Praha 6 - Suchdol,
e-mail: musilovaz@fzp.czu.cz

² Katedra zoologie PŘF UK, Viničná 7, 128 44 Praha 2

V lednu 2012 proběhl v České republice již 47. ročník Mezinárodního sčítání vodních ptáků (dále IWC). Tento globální monitorovací program probíhá v České republice již od roku 1966 pod záštitou Wetlands International (dříve IWRB) - viz např. PELLANTOVÁ 1995, 1996, 1997, 1998, MUSILOVÁ *et al.* 2003, MUSILOVÁ & MUSIL 2004, MUSILOVÁ & MUSIL 2005, MUSILOVÁ *et al.* 2008, 2009, 2010, MUSIL & MUSILOVÁ 2010, MUSILOVÁ *et al.* 2011. Cílem tohoto programu je získávání údajů využitelných pro odhad velikosti populací, identifikace druhů a populací s výraznými změnami početnosti a následně i vytipování významných lokalit vodního ptactva na lokální, národní i mezinárodní úrovni (WETLANDS INTERNATIONAL 2002, 2006).

V lednu 2012 se do Mezinárodního sčítání vodních ptáků v České republice zapojilo více než 300 dobrovolných sčítatelů z řad profesionálních i amatérských ornitologů, kteří sčítali na celkem 662 lokalitách. Celkový počet sledovaných lokalit byl tedy rekordní za celou historii Mezinárodního sčítání vodních ptáků v České republice. Z tohoto počtu bylo 521 lokalit sledovaných i v roce 2011. V roce 2012 bylo nově sledováno 29 dosud nesčítaných lokalit, z nichž nejvyšší počet se nalézal v severních Čechách. Na 54 lokalitách nebyl zjištěn žádný vodní pták. Tyto lokality se nacházely ve všech regionech České republiky, nejméně byla zastoupena jižní a severní Morava (viz tab. 1, obr. 1).

Sčítání probíhalo v lednu 2012 v podmínkách mírnější zimy, průměrná lednová teplota v ČR dosahovala 1.3 °C. Předchozí prosinec 2011, byl také teplotně nadprůměrný, kdy průměrná měsíční teplota (3.0 °C) byla dokonce 3. nejvyšší od roku 1965. Tato skutečnost se projevila na relativně nízkém počtu lokalit bez ptáků, který byl nejnižší od roku 2007.

Tab. 1. Souhrnné údaje o rozsahu sčítání v lednu 2012 v jednotlivých oblastech České republiky.

Table 1. Total numbers of counted sites in various parts of Czech Republic in 2012.

oblast region	celkový počet lokalit number of sites	nové lokality new sites	lokality bez ptáků sites without waterbirds
západní Čechy (West Bohemia)	104	0	9
severní Čechy (North Bohemia)	99	11	7
střední Čechy (Central Bohemia)	122	9	7
jižní Čechy (South Bohemia)	71	1	8
východní Čechy (East Bohemia)	111	6	12
jižní Morava (South Moravia)	81	1	5
severní Morava (North Moravia)	73	1	6
celkem total	662	29	54

Seznam spolupracovníků v lednu 2012

List of volunteers in January 2012

Západní Čechy

Bače R., Boušová M., Bureš J., Bušek O., Chloupek J., DESOP Plzeň, Doboš J., Dostál M., Eretová J., Fuchsová A., Hais O., Hašková A., Holá J., Horáková M., Hrabě J., Jäger D., Jandovi P. a V., Javůrek M., Jedličková K., Jelínek A., Jenč M., Jenč R., Kantová Z., Klán I., Kovář V., Kovářová P., Krása P., Kučera R., Linhartová L., Machač K., Makoň K., Makoňová H., Matějů K., Mášek B., Melichar V., NOS, Oplocký L., Paisker M., Růžek P., Ryneš T., Schröpfer L., Sladký J., Sprinzlová A., Süß M., Süssová M., Svobodová A., Štěpánková O., Tauber P., Vacík R., Vančurová Š., Veselý M., Vlček J., Vojta J., Voráčková J., Žáček K.

Severní Čechy

Benda P., Beran V., Bergmann P., Bohuňková V., Brchel J., Brožek J., Čejka J., Hlávka K., Chvapil S., ZO ČSOP Ciconia, Fischerová L., Honců M., Hrouzek J., Janošek M., Kraus F., Lipanská B., Lobotka J., Lohinský J., Mikolášková E., Mikšíček J., Najbert R., Peterka L., Plot L., Podhrazský M., Porteš M., Procházková R., Půlpán M., Pudil M., Rajchl O., Remar R., Rohlík M., Rybář M., Šena V., Šrubař K., Šťastný V., Šutera V., Tejrovský V., Tichai M., Veselý Z., Vlček R., Vondráček J.

Střední Čechy

Bergmann P., Bouček V., Brejškovi L. a M., Brožovi V. a M., Bureš O., Čurda M., Dočekalová V., Fénix o.s., Fuchsová L., Hanibal P., Holubová L., Hora L., Hošková L., Houdek Z., Hubáčková H., Chmel K., Jelenovi J. a E., Jelínek M., Kamíneček B., Kavka M., Kosová Š., Kronus M., Kubelka V., Kupka M., Lumpe P., Matthey D., Musil P., Musilová Z., Myška O., Rýzlerová J., Řeháčková M., Sládeček J., Sládečkovi, Souček V., Starý P., Strnad M., Ševčík L., Škorpilová J., Šroller V., Šťastný J., Toman V., Tomsová H., Urbánek L., Vácha D., Vašík M., Veselý J., Vojtěchovská E., Volf P., Vorel O., Voříšek P., Vyskočil J., Werner A., Žoha L.

Jižní Čechy

Bureš J., Černý J., Čížková Š., Fišer J., Frencl M., Holešovský I., Chaloupka M., Jahelka J., Kotrba J., Koubek P., Kubů V., Lippl L., Musil P., Musilová Z., Neudertová Z., Pykal J., Ševčík J., Šinko J., Theiner P., Urbánek M., Veselý J., Vitovský J., Vlček J.

Východní Čechy

42.oddíl vod.skautů Jilemnice, Bártil M., Bártil M., Bartoš J., Bejček K., Bělka T., Bergmann P., Brinke T., Bžonek J., Čihák K., Diviš T., Dusík M., Dvořáčková L., Filippov P., Flousek J., Grúz J., Gutzerová N., Hampl A., Hampl R., Hlaváč V., Hlaváček J., Hlaváček J., Hlaváčová P., Horák J., Hromádko M., Hulva P., Jasso L., Kadava L., Kameníková E., Kloučková B., Koza V., Lemberk V., Mach J., Mach J., Máslová I., Mutl J., Plot L., Poříz J., Praus L., Pražák R., Růžička J., Šimurda J., Šťastný V., Tyllér Z., Urbánek L., Vízner K., Vodnárek D., Volf V., Vrána J., Vránová S., Zajíc J., Zemánek M.

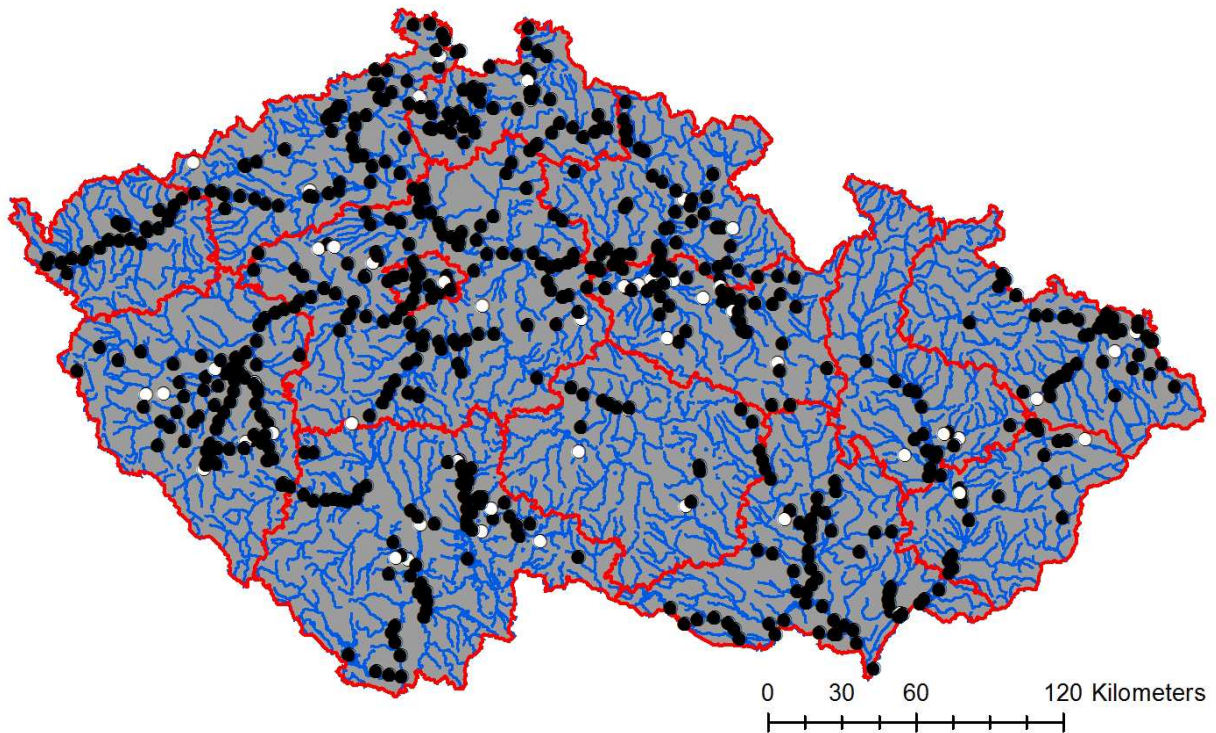
Jižní Morava

Berka P., Čamlík G., Faktor F., Foltýn M., Goldman J., Hertl I., Horáček J., Horal D., Hrabovský M., Hudec K., Hurt K., Chytil J., Janoška Z., Junák Doubravník, Konečný Z., Křivan V., Kubíček V., Kulík R., Mach J., Macháček P., Mezera R., Najer T., Nepraš R., Petrová I., Pokorová P., Prášek V., Procházka D., Reiter A., Říčanek L., Slanina D., Smutná H., Spousta R., Sychra J., Šálek P., Šírek J., Škorpík M., Škorpíková Š., Škorpíková V., Valášek M., Vyháněk V., Vymazal M., Zaňát J.

Severní Morava

Bajgar R., Bezecná V., Brlík V., Bronclík M., Dohnal J., Dvorský J., Filippov P., Gajda P., Goebel A., Haluzík M., Jakubec M., Jaskulovi F. a R., Kaduch A., Klimša R., Kožušník T., Kristianová J., Kroupa M., Křenek D., Lehký J., Lisztwan L., Lumel T., Mandák M., Marx J. (MOP Lid Medvědího potoka), Meca P., Molitor P., Najer T., Neznámý M., Otáhal I., Pavelka K., Sedláček M., Střítežský J., Šafránek J., Šimeček P., Šírek J., Škrott M., Škrottová P., Špilák R., Vašát A., Vermouzek Z.

Omlouváme se všem spolupracovníkům, které jsme v seznamu omylem neuvedli, a za případné chyby.

Obr. 1. Distribuce sledovaných lokalit na území České republiky v lednu 2012. Černé kroužky představují lokality, kde byl zaznamenán alespoň 1 druh vodních a mokřadních ptáků, bílé kroužky představují lokality, kde nebyl v lednu 2012 zjištěn žádný vodní pták.

Fig. 1. Distribution of investigated wetland sites in the Czech Republic in January 2012. Close squares represent sites with at least one waterbird, open circles represent sites without waterbirds in January 2012.

Výsledky

V lednu 2012 proběhlo Mezinárodní sčítání vodních ptáků v ČR na 662 lokalitách a bylo při něm zjištěno celkem 59 druhů ptáků v celkovém počtu rekordních 260 010 exemplářů.

Nejpočetnějším druhem byla kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), jež řádově přesahovala početnost ostatních nejhojnějších druhů, dále následovala husa běločelá (*Anser albifrons*), husa polní (*Anser fabalis*), lyska černá (*Fulica atra*) a kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*). Nejhojnější druhy, tedy zastížené na největším počtu sledovaných úseků, byly zjištěny v tomto pořadí: kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), volavka popelavá (*Ardea cinerea*), kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*), labuť velká (*Cygnus olor*) a morčák velký (*Mergus merganser*) viz tab. 2 a 3.

Počty volavek popelavých (*Ardea cinerea*) a ledňáčků říčních (*Alcedo atthis*) byly v jednotlivých regionech víceméně rovnoměrné. Nejvíce morčáků velkých (*Mergus merganser*) bylo sečteno ve středních a severních Čechách. Ve středních Čechách bylo také nejvíce kormoránů velkých (*Phalacrocorax carbo*), labutí velkých (*Cygnus olor*), slípek zelenonohých (*Gallinula chloropus*), racků chechtavých (*Larus ridibundus*). Racek boušní (*Larus canus*) byl nejpočetněji zjištěn na severní Moravě (tab. 3).

Tab. 2. Počet zjištěných jedinců jednotlivých druhů v lednu 2012 v regionech ČR (ZápC - západní Čechy, SevC - severní Čechy, StřC - střední Čechy, JižC - jižní Čechy, VycC - východní Čechy, JižM - jižní Morava, SevM - severní Morava).

Table 2. List of recorded species in regions in January 2012 (ZápC - West Bohemia, SevC - North Bohemia, StřC - Central Bohemia, JižC - South Bohemia, VycC - East Bohemia, JižM - South Moravia, SevM - North Moravia).

druh species	celkem total	ZápC	SevC	StřC	JižC	VycC	JižM	SevM
<i>Gavia arctica</i>	9	0	4	1	1	0	0	3
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	506	35	97	146	20	14	154	40
<i>Podiceps cristatus</i>	299	10	159	26	0	29	43	32
<i>Podiceps grisegena</i>	1	0	0	1	0	0	0	0
<i>Phalacrocorax carbo</i>	8 606	533	1 540	2 173	402	1 556	1 643	759
<i>Casmerodius albus</i>	569	36	10	8	81	65	222	147
<i>Ardea cinerea</i>	2 240	199	186	271	240	337	454	553
<i>Ciconia ciconia</i>	3	0	2	0	0	0	0	1
<i>Cygnus olor</i>	2 152	264	297	528	196	288	398	181
<i>Cygnus cygnus</i>	5	0	0	1	0	2	0	2
<i>Anser fabalis</i>	13 233	1 650	2 727	900	400	1 425	6 130	1
<i>Anser brachyrhynchos</i>	1	1	0	0	0	0	0	0
<i>Anser albifrons</i>	50 210	150	324	241	1 327	149	47 986	33
<i>Anser anser</i>	2 160	5	176	20	196	168	1 556	39
<i>Anser anser f. domestica</i>	3	0	0	0	0	3	0	0
<i>Anser spp.</i>	455	0	139	0	0	0	79	237
<i>Branta canadensis</i>	1	0	1	0	0	0	0	0
<i>Branta ruficollis</i>	6	0	0	0	0	0	6	0
<i>Alopochen aegyptiaca</i>	8	0	2	3	1	0	0	2
<i>Tadorna ferruginea</i>	1	0	0	1	0	0	0	0
<i>Tadorna tadorna</i>	1	0	0	0	0	0	1	0
<i>Cairina moschata</i>	16	2	5	4	0	3	2	0
<i>Aix sponsa</i>	1	0	1	0	0	0	0	0
<i>Aix galericulata</i>	18	0	1	4	0	0	12	1
<i>Anas penelope</i>	80	1	13	6	3	1	56	0
<i>Anas strepera</i>	92	0	2	7	9	37	33	4
<i>Anas crecca</i>	537	16	66	142	6	158	107	42
<i>Anas platyrhynchos</i>	141 659	10 028	16 215	21 753	17 456	16 687	43 080	16 440
<i>Anas acuta</i>	8	0	1	1	0	2	2	2
<i>Anas clypeata</i>	17	0	0	2	1	0	13	1
<i>Netta rufina</i>	4	0	0	0	1	0	3	0
<i>Aythya ferina</i>	1 804	8	744	170	7	115	721	39
<i>Aythya nyroca</i>	1	0	0	0	0	0	0	1
<i>Aythya fuligula</i>	4 485	62	2 435	906	8	348	633	93
<i>Aythya marila</i>	18	0	2	4	0	12	0	0
<i>Somateria mollissima</i>	1	0	0	0	0	0	1	0
<i>Mellanitta nigra</i>	1	0	0	0	0	0	1	0
<i>Mellanitta fusca</i>	24	0	12	9	0	0	2	1
<i>Bucephala clangula</i>	766	45	283	83	42	107	190	16
<i>Mergellus albellus</i>	62	0	16	1	0	0	45	0
<i>Mergus serrator</i>	7	0	2	0	0	5	0	0
<i>Mergus merganser</i>	2 304	243	562	524	146	279	218	332
<i>Anatinae spp.</i>	499	56	2	8	1	34	396	2

druh species	celkem total	ZápC	SevC	StřC	JižC	VycC	JižM	SevM	
<i>Haliaeetus albicilla</i>	98	12	6	14	24	4	29	9	
<i>Circus aeruginosus</i>	1	0	0	0	0	0	0	1	
<i>Pandion haliaetus</i>	1	1	0	0	0	0	0	0	
<i>Rallus aquaticus</i>	2	0	0	0	0	0	2	0	
<i>Gallinula chloropus</i>	275	7	20	185	1	23	36	3	
<i>Fulica atra</i>	10 678	237	1 562	1 867	20	4 444	1 787	761	
<i>Vanellus vanellus</i>	8	0	0	8	0	0	0	0	
<i>Gallinago gallinago</i>	4	0	0	0	0	0	4	0	
<i>Lymnocryptes minimus</i>	1	0	0	0	0	1	0	0	
<i>Tringa ochropus</i>	19	0	4	0	0	0	13	2	
<i>Larus ridibundus</i>	7 271	8	1 693	4 671	13	71	563	252	
<i>Larus canus</i>	2 202	0	529	70	1	64	335	1 203	
<i>Larus argentatus</i>	3 766	0	3 758	3	0	0	0	5	
<i>Larus cachinnans</i>	1 229	2	52	88	0	38	756	293	
<i>Larus cachinans/argentatus</i>	955	28	341	19	3	35	7	522	
<i>Alcedo atthis</i>	177	28	25	44	12	24	27	17	
<i>Motacilla cinerea</i>	33	3	0	5	1	6	8	10	
<i>Motacilla alba</i>	23	3	0	15	0	1	3	1	
<i>Cinclus cinclus</i>	390	31	35	26	10	206	43	39	
<i>Emberiza schoeniclus</i>	4	0	0	2	0	0	0	2	
CELKEM	Total	260 010	13 704	34 051	34 961	20 629	26 741	107 800	22 124

Potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*), volavka bílá (*Casmerodius albus*), husa polní (*Anser fabalis*), husa běločelá (*Anser albifrons*), husa velká (*Anser anser*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), hvízdák eurasijský (*Anas penelope*), lžičák pestrý (*Anas clypeata*), morčák bílý (*Mergellus albellus*) a racek bělohlavý (*Larus cachinnans*) byli nejpočetnější na jižní Moravě. Nejvíce orlů mořských (*Haliaeetus albicilla*) bylo zachyceno tradičně v jižních Čechách a na jižní Moravě. V severních Čechách dosahovaly nejvyšších počtů: potápka roháč (*Podiceps cristatus*), polák velký (*Aythya ferina*), polák chocholačka (*Aythya fuligula*), hohol severní (*Bucephala clangula*), racek stříbřitý (*Larus argentatus*) a morčák velký (*Mergus merganser*). Nejvíce kopřivek obecných (*Anas strepera*), čírek obecných (*Anas crecca*) lysek černých (*Fulica atra*) a skorců vodních (*Cinclus cinclus*) bylo zaznamenáno ve východních Čechách (podrobněji viz tab. 2).

Na přehradních nádržích byli nejpočetněji zastoupeni především: husa polní (*Anser fabalis*), husa běločelá (*Anser albifrons*), hvízdák eurasijský (*Anas penelope*), polák velký (*Aythya ferina*), polák chocholačka (*Aythya fuligula*) orl mořský (*Haliaeetus albicilla*), racek stříbřitý (*Larus argentatus*) a racek bělohlavý (*Larus cachinnans*). Volavka popelavá (*Ardea cinerea*), husa velká (*Anser anser*), kopřivka obecná (*Anas strepera*) a kachna divoká (*Anas platyrhynchos*) byli nejpočetnější na rybnících. Lyska černá (*Fulica atra*) a racek bouřní (*Larus canus*) na průmyslových vodách. Ostatní sledované druhy (např. potápka malá, volavka bílá, čírka obecná, hohol severní, morčák velký, slípka zelenonohá, racek chechtavý, skorec vodní) převažovaly na tekoucích vodách (viz tab. 3).

Při sčítání v lednu 2012 byly doloženy rekordní počty za celou historii IWC v ČR (1966–2012) následujících druhů: volavka popelavá (*Ardea cinerea*), volavka bílá (*Casmerodius albus*), husa běločelá (*Anser albifrons*), berneška rudokrká (*Branta ruficollis*), turpan hnědý (*Melanitta fusca*), racek stříbřitý a bělohlavý (*Larus argentatus / cachinnans*).

Tab. 3. Počet zjištěných jedinců jednotlivých druhů v lednu 2012 na různých typech vod.**Table 3.** List of recorded species in different types of waters in January 2012.

druh species	počet lokalit number of sites	celkem total	přehrady reservoirs	rybníky fishponds	prům. vody industr. waters	řeky, potoky rivers, stress
<i>Gavia arctica</i>	7	9	5	0	4	0
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	119	506	7	15	21	463
<i>Podiceps cristatus</i>	27	299	143	6	143	7
<i>Podiceps grisegena</i>	1	1	0	0	1	0
<i>Phalacrocorax carbo</i>	231	8 606	2 459	682	2 219	3 246
<i>Casmerodius albus</i>	87	569	64	192	99	214
<i>Ardea cinerea</i>	341	2 240	144	1 003	159	934
<i>Ciconia ciconia</i>	2	3	0	3	0	0
<i>Cygnus olor</i>	219	2 152	187	734	88	1 143
<i>Cygnus cygnus</i>	4	5	0	4	1	0
<i>Anser fabalis</i>	15	13 233	5 551	7 377	0	305
<i>Anser brachyrhynchus</i>	1	1	0	0	0	1
<i>Anser albifrons</i>	23	50 210	31 376	18 597	38	199
<i>Anser anser</i>	36	2 160	351	1 584	209	16
<i>Anser anser f. domestica</i>	1	3	0	3	0	0
<i>Anser spp.</i>	9	455	0	36	204	215
<i>Branta canadensis</i>	1	1	0	0	1	0
<i>Branta ruficollis</i>	1	6	6	0	0	0
<i>Alopochen aegyptiaca</i>	5	8	0	4	0	4
<i>Tadorna ferruginea</i>	1	1	0	0	0	1
<i>Tadorna tadorna</i>	1	1	0	1	0	0
<i>Cairina moschata</i>	11	16	2	4	0	10
<i>Aix sponsa</i>	1	1	0	0	0	1
<i>Aix galericulata</i>	6	18	1	1	0	16
<i>Anas penelope</i>	14	80	45	1	0	34
<i>Anas strepera</i>	19	92	6	40	34	12
<i>Anas crecca</i>	38	537	98	161	72	206
<i>Anas platyrhynchus</i>	557	141 659	24 525	35 781	22 107	59 246
<i>Anas acuta</i>	6	8	2	3	2	1
<i>Anas clypeata</i>	5	17	0	15	0	2
<i>Netta rufina</i>	3	4	1	1	2	0
<i>Aythya ferina</i>	42	1 804	1 169	60	443	132
<i>Aythya nyroca</i>	1	1	0	0	1	0
<i>Aythya fuligula</i>	81	4 485	1 346	72	742	2 325
<i>Aythya marila</i>	6	18	12	1	0	5
<i>Somateria mollissima</i>	1	1	0	0	1	0
<i>Melanitta nigra</i>	1	1	0	0	1	0
<i>Melanitta fusca</i>	5	24	20	0	4	0
<i>Bucephala clangula</i>	57	766	256	81	68	361
<i>Mergellus albellus</i>	6	62	53	1	1	7
<i>Mergus serrator</i>	2	7	5	0	0	2
<i>Mergus merganser</i>	157	2 304	408	369	539	988
<i>Anatinae spp.</i>	17	499	0	1	0	498

druh species	počet lokalit number of sites	celkem total	přehrady reservoirs	rybníky fishponds	prům. vody industr. waters	řeky, potoky rivers, stress
<i>Haliaeetus albicilla</i>	54	98	32	30	5	31
<i>Circus aeruginosus</i>	1	1	0	1	0	0
<i>Pandion haliaetus</i>	1	1	0	0	0	1
<i>Rallus aquaticus</i>	2	2	0	0	0	2
<i>Gallinula chloropus</i>	70	275	5	40	17	213
<i>Fulica atra</i>	133	10 678	2 474	351	6 117	1 736
<i>Vanellus vanellus</i>	1	8	0	8	0	0
<i>Gallinago gallinago</i>	3	4	0	3	0	1
<i>Lymnocyptes minimus</i>	1	1	1	0	0	0
<i>Tringa ochropus</i>	10	19	0	6	0	13
<i>Larus ridibundus</i>	74	7 271	1 848	384	104	4 935
<i>Larus canus</i>	35	2 202	367	61	1 602	172
<i>Larus argentatus</i>	20	3 766	2 503	6	1 224	33
<i>Larus cachinnans</i>	33	1 229	773	96	328	32
<i>Larus cachinans/argentatus</i>	37	955	140	91	634	90
<i>Alcedo atthis</i>	127	177	5	16	5	151
<i>Motacilla cinerea</i>	25	33	2	1	0	30
<i>Motacilla alba</i>	7	23	0	16	1	6
<i>Cinclus cinclus</i>	90	390	14	1	0	375
<i>Emberiza schoeniclus</i>	3	4	0	4	0	0
CELKEM	Total	260 010	76 406	67 948	37 241	78 415

Z méně běžných druhů vodních ptáků byly v lednu 2012 zjištěny: potáplice severní (*Gavia arctica*), potápka rudokrká (*Podiceps grisegena*), čáp bílý (*Ciconia ciconia*), husa krátkozobá (*Anser brachyrhynchos*), husice liščí (*Tadorna tadorna*), ostralka štíhlá (*Anas acuta*), zrzohlávka rodozobá (*Netta rufina*), polák malý (*Aythya nyroca*), polák kaholka (*Aythya marila*), kajka mořská (*Somateria mollissima*), turpan černý (*Melanitta nigra*), turpan hnědý (*Melanitta fusca*), morčák prostřední (*Mergus serrator*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), orlovec říční (*Pandion haliaetus*), bekasina otavní (*Gallinago gallinago*) a slučka malá (*Lymnocyptes minimus*).

Na sledovaných lokalitách se vyskytlo i několik tzv. nepůvodních druhů, a sice berneška velká (*Branta canadensis*), husice rezavá (*Tadorna ferruginea*), husice nilská (*Alopochen aegyptiacus*), pižmovka velká (*Cairina moschata*), kachnička karolínská (*Aix sponsa*) a kachnička mandarínská (*Aix galericulata*).

U dvou druhů (husa polní a husa běločelá) přesáhl počet zjištěných jedinců v roce 2012 na 3 lokalitách (rybníky v CHKO Třeboňsko, Lednické rybníky a Horní a prostřední zdrž VDNM) hranici 1 % tahové populace (viz WETLANDS INTERNATIONAL 2006 a <http://wpe.wetlands.org>) - viz tab. 4. Na těchto lokalitách bylo tedy dosaženo druhové kritérium pro **Mezinárodně významnou lokalitu (Ramsar Site)**.

Podíl kachen, u nichž bylo zaznamenáno pohlaví, se u jednotlivých druhů pohyboval mezi 23.5 až 100 %. Nejvyšší hodnoty (100 %) byly doloženy nejen u dvou málo početných druhů (zrzohlávka rudozobá a polák malý), ale i u morčáka bílého. Je také potěšitelné, že podíl takto určených ptáků v roce 2012 narostl i u čírky obecné (40.6 %), kachny divoké (36.1 %) a poláka chocholačky (57.6 %) - viz tab. 5.

Tab. 4. Přehled lokalit, kde jednotlivé druhy vodních ptáků v roce 2012 přesáhly 1 % hranici tahové populace.

Table 4. List of sites with 1% threshold of flyway population in January 2012.

lokality site	datum date	počet number	kriterium criterion
Anser fabalis			
62052 Lednické ryb. (Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský, Nesyt)	14.01.2012	6 000	5 500
Anser albifrons			
42000 rybníky v CHKO Třeboňsko	17.01.2012	1 300	1 100
61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	13.01.2012	31 000	1 100
62052 Lednické ryb. (Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský, Nesyt)	14.01.2012	16 000	1 100

Tab. 5. Poměr pohlaví sledovaných druhů kachen v lednu 2012.

Table 5. Adult sex ratio of duck species in January 2012.

druh species	celkem total	samci males	samice females	poměr M/100 F	neurčeno unknown	podíl určených (%) known sex (%)
<i>Alopochen aegyptiaca</i>	8	2	1	66.7	5	37.5
<i>Tadorna ferruginea</i>	1	0	1	0,0	0	100.0
<i>Cairina moschata</i>	16	1	5	16.7	10	37.5
<i>Aix galericulata</i>	18	9	7	56.3	2	88.9
<i>Anas penelope</i>	80	18	8	69.2	54	32.5
<i>Anas strepera</i>	92	33	27	55.0	32	65.2
<i>Anas crecca</i>	537	140	78	64.2	319	40.6
<i>Anas platyrhynchos</i>	141 659	28 706	22 468	56.1	90 485	36.1
<i>Anas acuta</i>	8	5	1	83.3	2	75.0
<i>Anas clypeata</i>	17	3	1	75.0	13	23.5
<i>Netta rufina</i>	4	3	1	75.0	0	100.0
<i>Aythya ferina</i>	1 804	376	276	57.7	1 152	36.1
<i>Aythya nyroca</i>	1	1	0	100.0	0	100.0
<i>Aythya fuligula</i>	4 485	1 362	1 223	52.7	1 900	57.6
<i>Aythya marila</i>	18	3	8	27.3	7	61.1
<i>Melanitta fusca</i>	24	7	5	58.3	12	50.0
<i>Bucephala clangula</i>	766	234	235	49.9	297	61.2
<i>Mergellus albellus</i>	62	27	35	43.5	0	100.0
<i>Mergus serrator</i>	7	2	2	50.0	3	57.1
<i>Mergus merganser</i>	2 304	1107	846	56.7	351	84.8

Samci převažovali u plovavých kachen *Anatini* (hvízdák eurasijský, kopřivka obecná, čírka obecná, kachna divoká, ostralka štíhlá, lžičák pestrý) a u poláků *Aythiini* (zejména polák velký, polák chocholačka, polák kaholka) a kachničky karolínské a také u morčáka velkého a turpana hnědého. Pouze u dvou zástupců tribu *Mergini*, a to hohola severního a morčáka bílého byl poměr pohlaví v lednu 2012 posunutý ve prospěch samic (tab. 5).

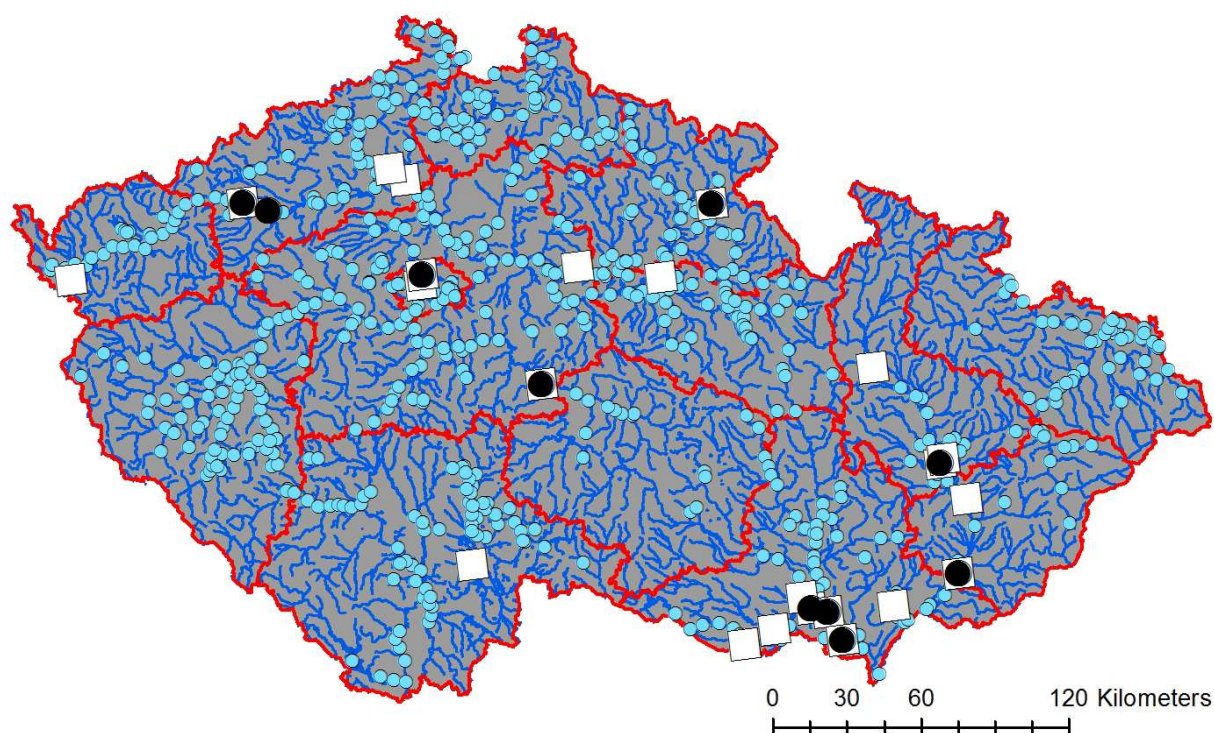

Tab. 6. Poměr stáří vybraných sledovaných druhů v lednu 2012.*Table 6.* Age ratio of selected species in January 2012.

druh <i>species</i>	celkem <i>total</i>	Stáří <i>adults</i>	mladí <i>juven.</i>	ml./celkem <i>juv./all</i>	neurčeno <i>unknown</i>	podíl určených (%) <i>known age (%)</i>
<i>Phalacrocorax carbo</i>	8 606	171	1 718	9.1	6 717	21.9
<i>Casmerodius albus</i>	569	1	48	2.0	520	8.6
<i>Ardea cinerea</i>	2 240	47	386	10.9	1 807	19.3
<i>Cygnus olor</i>	2 152	518	1 270	29.0	364	83.1
<i>Anas penelope</i>	80	2	1	66.7	77	3.8
<i>Haliaeetus albicilla</i>	98	35	36	49.3	27	72.4
<i>Gallinula chloropus</i>	275	15	45	25.0	215	21.8
<i>Larus ridibundus</i>	7 271	29	128	18.5	7 114	2.2
<i>Larus canus</i>	2 202	37	58	38.9	2 107	4.3
<i>Larus argentatus</i>	3 766	4	239	1.6	3 523	6.5
<i>Larus cachinnans</i>	1 229	24	86	21.8	1 119	9.0
<i>Larus cachinans/argentatus</i>	955	17	19	47.2	919	3.8

Tab. 7. Přehled mokřadních lokalit s více než 2 000 jedinci vodních ptáků v lednu 2012.*Table 7.* List of wetland sites with more than 2 000 waterbirds in January 2012.

kód lokality <i>site number</i>	lokality <i>site name</i>	počet ex. <i>number of individuals</i>
61005	vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	41 577
62052	Lednické rybníky (Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský, Nesyt)	24 041
21002	Nechranická přehradní nádrž	10 947
42000	rybníky a toky v CHKO Třeboňsko	6 722
53007	pískovna Oplatil (Stéblová - Staré Ždánice)	6 714
61009	vodní dílo Nové Mlýny II (třetí zdrž + Strachotínský ryb.)	6 039
63010	Štěrkopískovna Ostrožská Nová Ves	5 463
51001	Přehradní nádrž Rozkoš	4 406
24002	LABE: Roudnice nad Labem - Litoměřice	3 879
73008	Štěrkopískovna Troubky. k.u. Tovačov	3 184
34020	VLTAVA: Podolí - Mánesův most	3 126
31003	přehrada na Želivce	2 832
62055	Mutěnické rybníky	2 767
62051	Pohořelické rybníky (Starý, Vrkoč, Novoveský)	2 701
62066	Záhlinické rybníky	2 689
31001	Žehuňská přehrada (Žehuňský rybník)	2 641
63014	odkalovací nádrže Hrušovany nad Jevišovkou	2 609
62020	Jaroslavický rybník	2 591
34022	VLTAVA: most Barikádníků - Podbaba + Stromovka	2 445
24001	LABE: Horní Počáply - Roudnice nad Labem	2 326
11002	Přehradní nádrž Jesenice	2 259
73005	Štěrkopískovna Dombas u Tovačova, Anninské jezero	2 232
73003	Štěrkopískovna Mohelnice	2 056

Obr. 2. Distribuce lokalit s nejvyšším počtem zjištěných druhů a jedinců vodních ptáků na území České republiky v lednu 2012. Velké černé kroužky představují lokality s 15 a více druhy. Čtverce představují lokality s více než 2 000 jedinců vodních ptáků. Malé světlé kroužky pak představují ostatní sledované lokality v lednu 2012.

Fig. 2. Distribution of wetland sites with the highest numbers of wintering waterbird species and individuals in the Czech Republic in January 2012. Close black circles represent sites with 15 and more waterbird species. White squares represent sites with more than 2 000 individuals of waterbirds. Small open circles represent other sites covered by IWC in January 2012.

Zjištěný poměr mladých a starých ptáků se u vybraných druhů pohyboval v rozmezí 2.2 až 83.1 %, přičemž nízký počet ptáků s určeným stářím byl zaznamenán u racka chechtavého. Naopak vysoký podíl jedinců s určeným stářím byl zjištěn u labutě velké (83.1 %) a orla mořského (72.4 %). Převažující podíl mladých jedinců byl zjištěn u hvízdáka eurasijského, kde však podíl určených jedinců byl velmi nízký. Naopak převažující zastoupení adultních jedinců bylo zjištěno u kormorána velkého, volavky popelavé, volavky bílé, slípký zelenonohé a všech zaznamenaných druhů racků (tab. 5.).

V lednu 2012 bylo zjištěno 23 lokalit s více než 2 000 jedinci. Na 2 lokalitách, a to na vodním díle Nové Mlýny (horní a střední zdrž) a Lednických rybnících bylo zjištěno více než 20 000 jedinců vodních ptáků, čímž bylo splněno početní kritérium pro **Mezinárodně významnou lokalitu (Ramsar Site)**. Další lokality s více než 2 000 jedinci se nacházely nejčastěji v severních, středních a východních Čechách a na střední a jižní Moravě (tab. 7. obr. 2).

V lednu 2012 bylo zjištěno 10 lokalit s více než 15 druhy vodních ptáků. Lokality s nejvyšším počtem druhů byly následující: přehradní nádrž Rozkoš a vodní dílo Nové Mlýny, přehradní nádrž na Želivce a Nechanice a Štěrkopískovna Dombas u Tovačova. (tab. 8. obr. 2).

Tab. 8. Přehled mokřadních lokalit s 15 a více druhů vodních ptáků v lednu 2012.**Table 8.** List of wetland sites with 15 and more waterbird species in January 2012.

kód lokality <i>site number</i>	Lokalita <i>site name</i>	počet druhů <i>number of species</i>
51001	Přehradní nádrž Rozkoš	23
61005	vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	23
31003	Přehradní nádrž na Želivce	21
21002	Nechranická přehradní nádrž	20
73005	Štěrkopískovna Dombas u Tovačova. Anninské jezero	20
62052	Lednické rebníky (Hlohovecký. Prostřední, Mlýnský, Nesyt)	19
61009	vodní dílo Nové Mlýny II (třetí zdrž + Strachotínský ryb	18
63010	Štěrkopískovna Ostrožská Nová Ves	18
24023	OHŘE: v Žatci	16
34022	VLTAVA: most Barikádníků - Podbaba + Stromovka	16

Poděkování

Velice děkujeme především všem dobrovolným spolupracovníkům zapojeným do sčítání i regionálním koordinátorům sčítání. Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v roce 2012 probíhalo za podpory *Fakulty životního prostředí ČZU v Praze*. Za pomoc při organizaci sčítání děkujeme pobočkám a klubům České společnosti ornitologické.

V tomto příspěvku byl použit mapový podklad © ESRI & NASA 2007.

Summary

International Waterbird Census (IWC) was carried out on 662 wetland sites in the Czech Republic in January 2012. In total, 260 010 individuals of 59 waterbird species were counted. Mallard Anas platyrhynchos was recorded as the most frequent and the most abundant waterbird species.

The highest numbers of counted individuals in whole history of IWC in the Czech Republic (1966–2013) were found out in Grey Heron Ardea cinerea, Great Egret Egretta alba, White-fronted Goose Anser albifrons, Red-breasted Goose Branta ruficollis, Velvet Scooter Mellanitta fusca and large Gulls Larus argentatus / cachinnans (Table 2).

The numbers of Grey Herons Ardea cinerea and Kingfishers Alcedo atthis were similar in all parts of the country. Some interesting regional patterns in distribution for certain individual species were found. Goosander Mergus merganser was the most abundant in Central and North Bohemia. Moreover, the highest numbers of Great Cormorant Phalacrocorax carbo, Mute Swan Cygnus olor, Common Moorhen Galinula chloropus and Black-headed Gull Larus ridibundus were also recorded in Central Bohemia. Common Gull Larus canus was the most abundant in North Moravia. Little Grebe Tachybaptus ruficollis, Great Egret Casmerodius albus, White-fronted Goose Anser albifrons, Bean Goose Anser fabalis, Greyleg Goose Anser anser, Vigeon Anas penelope, Mallard Anas platyrhynchos, Shoveler Anas clypeata Smew Mergus albellus and Caspian Gull Larus cachinnans reached their highest numbers in South Moravia. Gadwall Anas strepera, Common Teal Anas crecca, Coot Fulica atra and Dipper Cinclus cinclus were counted in their highest numbers in Eastern Bohemia. Great Crested Grebe Podiceps cristatus, Common Pochard Aythya ferina Tufted Duck Aythya fuligula, Goldeneye Bucephala clangula

and Herring Gull *Larus argentatus* were the most abundant in North Bohemia. White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* reached the highest numbers traditionally in South Moravia and South Bohemia (see Table 2 for details). Total numbers of waterbird species recorded in four main wetland types (i.e. reservoirs, fishponds, industrial waters, rivers and streams) are given in Table 3.

Numbers of Bean Goose and Great White-fronted Goose exceeded 1 % threshold of flyway population on three sites (WETLANDS INTERNATIONAL 2006 a <http://wpe.wetlands.org>): fishponds in Třeboňsko Biosphere Reserve (South Bohemia), Lednice fishponds, Upper and Middle reservoir Nové Mlýny (South Moravia, Table 4). Total numbers of all waterbirds exceeded 20 000 individuals on two sites in South Moravia: i.e. Lednice fishponds, Upper and Middle reservoir Nové Mlýny (Table 7).

The adult sex ratio was recorded in duck species in January 2012 in the Czech Republic (Table 5). Males prevailed in some dabbling ducks (e.g. Wigeon, Gadwall, Teal, Mallard, Pintail and Shoveler) and in diving ducks (Common Pochard, Tufted Duck, Goosander and Scaup). On the contrary, prevailing females were recorded in diving ducks with boreal distribution (e.g. Goldeneye and Smew).

For the age ratio recorded in selected species in January 2012 see Table 6. Higher proportion of young individuals was found out in Eurasian Wigeon. On the contrary, higher proportion of adult individuals was found out in Great Cormorant, Grey Heron, Great White Egret, Moorhen and all gull species.

The wetland sites with more than 15 wintering waterbird species and/or more than 2000 wintering waterbirds were found mostly in lowlands of Central and Northern Bohemia and in South and Central Moravia (Table 7 and 8 and Figure 2).

Literatura

- GILISSEN N., HAANSTRA L., DELANY S., BOERE G. & HAGEMEIJER W. 2002: Numbers and distribution of wintering waterbirds in the Western Palearctic and Southwest Asia in 1987, 1988 and 1999. Results from the International Waterbird Census. *Wetlands International Global Series No 11*. Wageningen. The Netherlands.
- MUSIL P. & MUSILOVÁ Z. 2010: 45 let Mezinárodního sčítání vodních ptáků (IWC) v České republice. *Aythya* 3: 2–18.
- MUSILOVÁ Z., MUSIL P. & PELLANTOVÁ J. 2003: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v letech 1998–2003. *Zprávy ČSO* 57: 17–23.
- MUSILOVÁ Z. & MUSIL P. 2004: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2004. *Zprávy ČSO* 59: 33–37.
- MUSILOVÁ Z. & MUSIL P. 2005: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2005. *Zprávy ČSO*. 61: 22–28.
- MUSILOVÁ Z., MUSIL P., & NEUŽILOVÁ Š. 2008: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2006 a 2007. *Aythya* 1: 5–13.
- MUSILOVÁ Z., MUSIL P., HAAS M., STRNAD M. & SKUHROVÁ M. 2009: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2008 a 2009. *Aythya* 2: 1–9.
- MUSILOVÁ Z., MUSIL P. & HAAS M. M. 2010: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2010. *Aythya* 3: 19–30.
- MUSILOVÁ Z., MUSIL P. & HAAS M. M. 2011: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice v lednu 2011. *Aythya* 4: 1–13.
- PELLANTOVÁ J. 1995, 1996, 1997, 1998: Mezinárodní sčítání vodních ptáků na území České republiky v sezóně 1993/94, 1994/95, 1995/96, 1997/98. *Zprávy ČSO* 40: 3–7, 42: 3–7, 44: 3–8, 46: 2–6.

WETLANDS INTERNATIONAL 2002: Waterbird Population Estimates – Third Edition. *Wetlands International Global Series No. 12. Wageningen. The Netherlands.*

WETLANDS INTERNATIONAL 2006: Waterbird Population Estimates – Fourth Edition. *Wetlands International. Wageningen. The Netherlands.*

Sčítání na Berounce

Berounka river census (DESOP Plzeň - K.Makoň).